

**UCHWAŁA NR LXVII/588/2023
RADY POWIATU MYŚLENICKIEGO**

z dnia 15 grudnia 2023 r.

w sprawie wprowadzenia zmian w uchwale nr XXVII/208/2020 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia i realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w Powiecie Myślenickim na lata 2021 – 2026.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526), art. 6 ust 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), w związku z Uchwałą Nr XXXVI/298/2021 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 29 lipca 2021 r. w sprawie uchwalenia "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2021 - 2026" **Rada Powiatu Myślenickiego uchwala, co następuje:**

§ 1. W uchwale nr XXVII/208/2020 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia i realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy w Powiecie Myślenickim na lata 2021 – 2026 wprowadza się następujące zmiany:

1. Tytuł uchwały otrzymuje brzmienie: „w sprawie przyjęcia i realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Myślenickim na lata 2021 – 2026”.

2. § 1 uchwały otrzymuje brzmienie: „Przyjmuje się do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w Powiecie Myślenickim na lata 2021 – 2026 w brzmieniu załącznika do niniejszej Uchwały”.

3. Załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Pozostałe zapisy uchwały nr XXVII/208/2020 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 10 listopada 2020 r. nie ulegają zmianie.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady

Tadeusz Żaba

**Program przeciwdziałania przemocy
domowej i ochrony osób doznających
przemocy domowej
na lata 2021 – 2026**

Spis treści:

WPROWADZENIE	3
I. PRZEMOC DOMOWA – TERMINOLOGIA POJEĆ	5
1.1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY	5
1.2. CYKL PRZEMOCY DOMOWEJ	5
1.3. RODZAJE PRZEMOCY DOMOWEJ	7
1.4. SKUTKI PRZEMOCY DOMOWEJ	10
II. PRZEMOC DOMOWA W WYBRANYCH DOKUMENTACH MIĘDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH	13
2.1. DOKUMENTY ONZ	14
2.2. DOKUMENTY UNII EUROPEJSKIEJ	17
2.3. PRAWO POLSKIE WOBEC PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ	20
III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ	26
3.1. POZIOM OGÓLNOPOLSKI	26
3.2. PRZEMOC DOMOWA W POWIECIE MYŚLENICKIM	27
3.3. BADANIA POWIATU MYŚLENICKIEGO Z ZAKRESU PRZEMOCY DOMOWEJ - OPINIE PROFESJONALISTÓW	34
3.4. REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ	38
3.4.1. Zadania instytucji państwowych i organizacji pozarządowych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej	38
3.4.2. Działalność powiatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	42
3.4.3. Działalność gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	43
IV. PRIORYTETOWE POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ	47
V. CELE PROGRAMU	51
VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, MONITOROWANIE I EWALUACJA ORAZ ZASADY FINANSOWANIA	56
SPIS TABEL	58

WPROWADZENIE

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18, 47, 48 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny, definiowana w systemie praw człowieka jako „naturalna i podstawowa komórka społeczeństwa” (art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka) jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej. Szczególnie chroniona instytucja rodziny ustrojowo łączona jest z podstawową dla systemu praw człowieka zasadą ochrony życia rodzinnego (art. 47 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) i prawem rodziców do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami (art. 48 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej).

Program przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021 – 2026 jest realizacją art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którym do zadań własnych Powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;

Zasadniczym celem programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Myślenickiego, profilaktyka i edukacja, oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, a także interdyscyplinarność działań instytucji i organizacji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Program opracowany został na podstawie diagnozy przeprowadzonej na terenie Powiatu Myślenickiego. Do badań zostali zaproszeni specjaliści którzy pracują bezpośrednio w obszarze pomocy rodzinie i dziecku na terenie Powiatu Myślenickiego. Badania profesjonalistów pozwoliły na określenie zasobów jak i braków w zakresie pracy z osobami zagrożonymi przemocą domową i doświadczającymi tejże oraz pracy z osobami stosującymi przemoc.

W części opisowej programu zawarto podstawowe informacje na temat zjawiska przemocy domowej, terminologię pojęć, istotną dla planowania oddziaływań w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy oraz oddziaływań profilaktycznych i edukacyjnych. Przedstawione zostały również

międzynarodowe i krajowe zapisy dokumentów prawnych odnoszących się do problemu przemocy domowej.

Niniejszy program ma na celu stworzenie spójnego strategicznego planu działań wszystkich instytucji pomocowych z terenu Powiatu Myślenickiego wobec zjawiska przemocy domowej. Głównym jego założeniem jest usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i interdyscyplinarność działań w tym zakresie.

I. PRZEMOC DOMOWA – TERMINOLOGIA POJĘĆ

1.1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY

PRZEMOC DOMOWA - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;.

Wg Jerzego Mellibruda - przemoc domowa to działania lub rażące zaniedbania dokonywane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę sił lub władzy i powodujące u nich szkody lub cierpienie, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne).

1.2. CYKL PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa zwykle **nie jest** czynem jednorazowym.

Najczęściej powtarza się według charakterystycznego schematu zwanego **cyklem przemocy domowej**. W cyklu przemocy wobec bliskich można zauważyć trzy następujące po sobie fazy:

Faza narastania napięcia - jest to początek cyklu, który charakteryzuje się zwykle wzrostem napięcia, narastania konfliktów. Przyczyny konfliktów to

zwykle małe błahostki, drobne nieporozumienia powodujące wzrost napięcia, pojawiają się zachowania agresywne sprawcy przemocy tj: gniew, nagminne kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie obraźliwych słów, stała krytyka. Osoba, wobec której kierowana jest złość partnera stara się łagodzić konflikty, natomiast sprawca często jest poirytowany, rozdrażniony, prowokuje do awantur; jest to okres, gdy u sprawcy przemocy kumuluje się napięcie.

Faza ostrej przemocy – w tej fazie cyklu następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji ze strony sprawcy. Ta faza trwa krótko ale wiąże się z mocnymi przeżyciami ofiary; sprawca dokonuje strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. Faza ostrej przemocy może zakończyć się dramatycznie dla ofiary: silnym pobiciem, dotkliwym uszkodzeniem ciała, nawet śmiercią zaatakowanej osoby. Na tym etapie pojawia się u osoby doświadczającej przemocy przerażenie, lęk, bezradność, poczucie wstydu, ale także złość, która powoduje, że najczęściej w fazie ostrej przemocy ofiary decydują się wezwać pomoc, prosząc o interwencję Policję, chcą złożyć skargę.

Faza miodowego miesiąca – jest to czas skruchy i okazywania żalu, miłości przez sprawcę, który próbuje załagodzić sytuację i zaczyna dostrzegać zło które wyrządził. Sprawca pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że „TO” się więcej już nie powtórzy. Na tym etapie pojawia się szansa skorzystania przez sprawcę z oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, które umożliwią ewentualną „zmianę” negatywnego działania i zatrzymanie zachowań przemocowych. Zwykle bez trwałej specjalistycznej pomocy faza miodowego miesiąca kończy się nawrotem przemocy. Przedstawione cykle mogą trwać wiele lat. Przemoc przybiera na sile, zachowanie sprawcy oraz skutki jego negatywnego działania są coraz bardziej dotkliwe. Trzecia faza „miodowego miesiąca” jest coraz krótsza, stając się z czasem przerwą kilkudniową.

1.3. RODZAJE PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów. Przemoc domowa to wszelkie odmiany nieadekwatnego, złego traktowania członków rodziny, którzy nie potrafią się skutecznie bronić przed sprawcą. Najczęściej ofiarami przemocy są osoby słabsze fizycznie – kobiety i dzieci, osoby zależne ekonomicznie oraz emocjonalnie od sprawcy przemocy oraz osoby niepełnosprawne i starsze.

Przemoc domowa przybiera różne formy :

przemoc fizyczna są to wszelkie zachowania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej ofiary tj. urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień (np. popychanie, odpychanie, uderzanie, duszenie, kopanie), zamykanie w domu lub niewpuszczanie do domu. Przemoc fizyczna to także przymuszanie do współżycia przy użyciu siły, gróźb czy szantażu.

przemoc psychiczna – to umyślne zachowanie sprawcy, który wykorzystuje nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Przemoc psychiczna to głównie

- **upokarzanie** (wyśmiewanie, szydzenie, wyzywanie, obelgi, szykany, oczernianie wobec innych, wyrzucanie z domu, ograniczanie jedzenia),
- **ograniczanie wolności i swobody osobistej** (nakazy, zakazy, stała kontrola ruchu, śledzenie, zakaz pracy, ograniczanie kontaktów z rodziną i znajomymi),

- **grożenie** (grożenie odejściem, rozwodem, popełnieniem samobójstwa, odebraniem dzieci, pozbawienia dóbr materialnych itp.).

przemoc seksualna polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy (przejawy: np. wymuszanie niechcianych pieszczot oraz praktyk seksualnych, wymuszanie pożycia seksualnego z osobami trzecimi, zawstydzające komentarze, ignorowanie potrzeb seksualnych, wymyślanie kar i straszenie karami fizycznymi i psychicznymi w razie odmowy współżycia, zmuszanie do współżycia po akcie przemocy, krytykowanie zachowań seksualnych, sadystyczne formy współżycia seksualnego, gwałt).

przemoc ekonomiczna – to działania mające na celu całkowite finansowe uzależnienie ofiary od sprawcy (np. uniemożliwianie podjęcia lub utrzymania pracy, zmuszanie do tego aby partner prosił o pieniądze, zabieranie pieniędzy, nie zaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, skrupulatne rozliczanie z wydatków, nie informowanie o dochodach, wydzielanie środków tylko na te cele, które sprawca uznaje za słuszne, pozostawianie samego partnera z problemami finansowymi i potrzebami rodziny).

Zachowania przemocowe można podzielić ze względu na ich przebieg:

Przemoc chłodna (wyrafinowana): sprawca dużą uwagę zwraca na brak widocznych śladów, objawów, czy świadków. Często ten rodzaj przemocy jest określony jako przemoc tzw. w „białych rękawiczkach”. Z racji braku dowodów ofierze trudno wykazać, że doznaje krzywdy, policja i inne służby interweniują rzadko. Z tego rodzaju przemocą najczęściej mamy do czynienia w środowiskach o tzw. **wysokim statusie społecznym** - takie rodziny ukrywają skrzętnie swój problem. Sprawcą może być osoba postrzegana w środowisku jako człowiek dbający o rodzinę, nie łamiący przepisów prawa.

Przemoc gorąca charakteryzuje się niekontrolowanymi wybuchami agresji, wściekłości, oraz brutalnością. Sprawca nie przebiera w środkach okazując

swoją złość i wyższość. Objawy przemocy są jaskrawe i bardzo widoczne dla otoczenia. W takich przypadkach częściej reaguje środowisko np. sąsiedzkie, mają miejsce interwencje policji. Ten rodzaj przemocy jest charakterystyczny raczej dla środowisk o niższym statusie społecznym.

1.4. SKUTKI PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domowa jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym człowieka. Jeszcze do niedawna uważano, że stosowanie zachowań przemocowych w sytuacjach trudnych między małżonkami oraz rodzicami i dziećmi jest metodą skuteczną, która uczy posłuszeństwa i wzmacnia respekt. Jednak coraz większa wiedza dotycząca zjawiska przemocy domowej ukazuje, że jest wręcz przeciwnie - ***długotrwałe stosowanie przemocy powoduje poważne problemy fizyczne i emocjonalne u ofiary.***

Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą:

- poważne obrażenia ciała,
- wzrost częstości zapadania na choroby somatyczne związane ze stresem,
- przygnębienie,
- apatia,
- smutek,
- bezradność,
- niepokój,
- niekontrolowane wybuchy zachowań agresywnych,
- chwiejność emocjonalna,
- niepewność,
- stany lękowe (lęk przed bliskością),
- stany depresyjne,
- brak zaufania,
- niska samoocena,
- zaprzeczanie,
- obwinianie się,
- adaptacja do przemocy.

Ofiary często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie oraz wycofują zawiadomienie o przestępstwie, chroniąc w ten sposób sprawcę. Zachowania te w psychologii nazywane są syndromem wyuczonej bezradności, zjawiskiem „prania mózgu” czy stresu pourazowego.

Osoby dotknięte przemocą lub obserwujące tego typu zachowania stają się :

- agresywne i wrogie w stosunku do innych osób;
- mniej odpowiedzialne za to co robią w swoim życiu;
- mają problemy w nawiązywaniu kontaktów z innymi osobami;
- trudniej jest im założyć własną rodzinę częściej żyją w rodzinach rozbitych, nie utrzymując kontaktów z osobami spokrewnionymi.

Konsekwencje doświadczania przemocy przez dzieci

Na szczególnie poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy domowej. Specjaliści przedstawiają skutki - bezpośrednie i odległe, zachowań przemocowych w stosunku do dzieci. Skutki bezpośrednie dotyczą bliskich w czasie konsekwencji stosowania przemocy wobec dziecka. Do najcięższych z nich należy śmierć dziecka na skutek odniesionych obrażeń. Drugą grupę stanowią obrażenia fizyczne i cierpienia psychiczne, trwałe uszkodzenia neurologiczne są bardzo groźnym dla dziecka skutkiem przemocy. Przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa niezbędnych do prawidłowego rozwoju. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb negatywnie wpływa na rozwój dziecka i jest przyczyną wielu chorób psychosomatycznych.

Z metodycznego punktu widzenia następstwem przemocy jest tzw. **zespół dziecka maltretowanego**. Jest to zespół objawów chorobowych powstałych w skutek świadomego i/lub nieświadomego działania zaburzającego rozwój psychiczny, fizyczny i społeczny dziecka. Maltretowanie psychiczne dziecka wpływa destrukcyjnie na kształtowanie się jego osobowości. Może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (brak

poczucia bezpieczeństwa, niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami), deficytów intelektualnych (w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywaniu konfliktów i kreatywności), problemów afektywno - behawioralnych (agresja, samoponiżanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm).

Skutki przemocy pojawiające się podczas trwania zachowań przemocowych są zaledwie początkiem destrukcyjnego wpływu przemocy domowej, jej konsekwencje mogą wpływać na funkcjonowanie człowieka przez całe jego życie.

Oprócz widocznych skutków przemocy obserwuje się też skutki odroczone w czasie bowiem doświadczenia z dzieciństwa mają negatywny wpływ na całe życie.

Mogą do nich należeć trudności w nauce, wagarowanie, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, które organizują napady, rozboje, znęcają się nad słabszymi. Innym przejawem zachowań społecznych charakterystycznych dla dzieci wobec których stosowano przemoc jest nadużywanie alkoholu, branie narkotyków, odurzanie się środkami chemicznymi, które to zachowania sprzyjają chwilowemu zapomnieniu o braku zainteresowania się ich losem i problemami, o poniżeniu, zagrożeniu, braku akceptacji.

Zachowania te to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy domowej.

Doświadczenie przemocy w dzieciństwie (zwłaszcza seksualnej) powoduje problemy z nawiązaniem i utrzymaniem satysfakcjonujących relacji z innymi osobami także w wieku dorosłym.

Ponadto, zachowania przemocowe nierzadko są dziedziczone i pokoleniowo powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie jako elementy wpisane w rolę kobiety.

Doświadczenie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci staną się krzywdzącymi rodzicami.

II. PRZEMOC DOMOWA W WYBRANYCH DOKUMENTACH MIĘDZYNARODOWYCH I KRAJOWYCH

Problem przemocy domowej został dostrzeżony i zdiagnozowany także w innych państwach na całym świecie, czego wyrazem są podejmowane działania organizacji międzynarodowych, w tym m.in. Organizacji Narodów Zjednoczonych czy też Rady Europy, w celu ograniczenia tego zjawiska. W szczególności należy tu wskazać na akty prawa międzynarodowego, zmierzające do przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci oraz przemocy domowej, w tym m.in.:

Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ):

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 roku,
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 roku Rady Europy,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 roku,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc domową z 15 stycznia 1990 roku,
- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy Rec. (2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z 30 kwietnia 2002 roku,
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej,

Unii Europejskiej:

- Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 57),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) (Dz. Urz. UE L 338 z 21.12.2011, s. 2),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, s. 1),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, s. 1),
- Program sztokholmski przyjęty w dniach 10–11 grudnia 2009 r.

2.1. DOKUMENTY ONZ

Karta Narodów Zjednoczonych z 1945 roku

W karcie tej poruszane są kwestie związane z prawami człowieka, takie jak popieranie, przestrzeganie i poszanowanie praw człowieka. Podniesiona została tutaj także kwestia równości praw kobiet i mężczyzn oraz wolność człowieka bez względu na jego wyznanie, język oraz rasę.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 1948 roku

Podkreśla przyrodzoną wszystkim ludziom godność i równie, niezbywalne prawa oraz konieczność chronienia praw człowieka przepisami prawa. Podnosi także kwestie uprawnień człowieka do korzystania z wszystkich praw i wolności, bez względu na różnice rasy, koloru skóry, płci,

języka, religii, poglądów politycznych lub innych przekonań, narodowości, pochodzenia społecznego, majątku, urodzenia lub jakiegokolwiek inne różnice. Zgodnie z Deklaracją każdy człowiek ma prawo do życia, wolności i bezpieczeństwa swojej osoby. Zakazuje ona niewolnictwa, handlu niewolnikami, tortur oraz upokarzającego traktowania i karania.

Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 1966 roku

Zgodnie z tym paktem każda istota ludzka ma przyrodzone prawo do życia. Człowieka można pozbawić życia, tylko w wypadku gdy przewiduje to prawo w danym kraju i tylko gdy dopuścił się ciężkich zbrodni. Kara może być wykonana tylko na podstawie prawomocnego wyroku sądu. Każdy ma również prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego.

Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych z 1966 roku

Państwa-Strony niniejszego Paktu zobowiązują się zapewnić mężczyznom i kobietom równe prawa do korzystania ze wszystkich praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych wymienionych w Pakcie. Państwa-Strony niniejszego Paktu uznają także, że:

- należy udzielić jak najszerzej ochrony i pomocy rodzinie jako naturalnej i podstawowej komórce społeczeństwa. Związek małżeński powinien być zawierany przy swobodnie wyrażonej zgodzie przyszłych małżonków.
- szczególną opieką należy otoczyć matki w rozsądnym okresie przed i po urodzeniu dziecka.
- należy podjąć specjalne kroki w celu zapewnienia ochrony i pomocy wszystkim dzieciom i młodzieży bez jakiegokolwiek dyskryminacji ze względu na pochodzenie lub inne przyczyny. Należy chronić dzieci i młodzież przed wyzyskiem ekonomicznym i społecznym.

Konwencja w sprawie eliminacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 roku

Inna nazwa tego dokumentu to Międzynarodowa Karta Praw Kobiet. Zostało w nim określone znaczenie terminu **„dyskryminacja kobiet”**. Ponadto Państwa-Strony zobowiązują się potępiać dyskryminację kobiet we wszystkich jej formach oraz zobowiązują się prowadzić politykę likwidującą jej przejawy. Konwencja zobowiązuje między innymi do wprowadzenia zasady równości kobiet i mężczyzn do konstytucji poszczególnych państw, ustanowienia ochrony prawnej praw kobiet na zasadach równości z mężczyznami, powstrzymywania się od wszelkich działań i praktyk dyskryminujących kobiety, podejmowania wszelkich stosownych kroków, aby likwidować dyskryminację kobiet przez jakiekolwiek osoby, organizacje i przedsiębiorstwa, podejmowania wszelkich stosownych kroków, łącznie z ustawodawczymi, w celu zmiany lub uchylecia wszelkich ustaw, zarządzeń, zwyczajów lub praktyk, które stanowią dyskryminację kobiet oraz uchylecia wszelkich przepisów karnych, które dyskryminują kobiety.

Deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993 roku

Dokument ten ma upominać się o prawa dla kobiet gwarantujące równouprawnienie, bezpieczeństwo, wolność, nienaruszalność i godność wszystkich ludzi. Dla celów tej Deklaracji termin **„przemoc wobec kobiet”** został zdefiniowany jako wszelki akt przemocy związany z faktem przynależności danej osoby do określonej płci, którego rezultatem jest, lub może być, fizyczna, seksualna lub psychiczna krzywda lub cierpienie kobiet, włącznie z groźbą popełnienia takich czynów, wymuszeniem lub arbitralnym pozbawieniem wolności, niezależnie od tego, czy czyny te mają miejsce w życiu publicznym czy prywatnym. Deklaracja zawiera także rozróżnienie rodzajów przemocy oraz praw kobiet i listę powinności państw oraz organizacji ONZ w zakresie eliminacji przemocy wobec kobiet.

Deklaracja Pekińska i Platforma Działania z 1995 roku

Deklaracja ta jest dokumentem podsumowującym Światową Konferencję w Sprawie Kobiet, która odbywała się w Pekinie, w 1995 roku. Określone zostały w nim zobowiązania rządów odnośnie wzmocnienia pozycji kobiet we wszystkich dziedzinach ich życia. Platforma działania wskazuje dwanaście obszarów o podstawowym znaczeniu dla walki z dyskryminacją kobiet oraz określa działania, które mają podjąć rządy, instytucje międzynarodowe, organizacje pozarządowe i sektor prywatny.

2.2. DOKUMENTY UNII EUROPEJSKIEJ

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 roku

Dokument ten jest zbiorem podstawowych i fundamentalnych praw człowieka. Zgodnie z nim godność człowieka jest nienaruszalna. Musi być szanowana i chroniona. Ponadto każdy ma prawo do poszanowania jego integralności fizycznej i psychicznej, nikt nie może być poddany torturom ani niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu. Dokument porusza także kwestie zakazu dyskryminacji ze względu na płeć.

Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej

Dokument potocznie zwany **konwencją stambulską**, został opracowany przez Radę Europy. Ma na celu zwalczanie przemocy wobec kobiet, przemocy domowej, ochronę ofiar oraz „*położenie kresu bezkarności sprawców*”. W Polsce podpisano konwencję 18 grudnia 2012 roku, ratyfikowano 27.04.2015 roku, natomiast 1 sierpnia 2015 roku weszła w życie. Konwencja stwarza ramy dla prawnego przeciwdziałania wszelkim formom przemocy wobec kobiet na poziomie europejskim, a także zapobiegania, ścigania i likwidowania przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej. Konwencja zapewnia także specjalny mechanizm monitoringu, by zadbać o efektywne wdrożenie jej przepisów przez strony, które ją ratyfikowały. Artykuł 3 konwencji definiuje kluczowe terminy:

- „*przemoc wobec kobiet*” rozumie się jako naruszenie praw człowieka oraz formę dyskryminacji kobiet, w tym wszelkie akty przemocy ze względu na płeć, które prowadzą lub mogą prowadzić do fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej szkody lub cierpienia kobiet, w tym również groźby takich aktów, sytuacje przymusu lub arbitralnego pozbawienia wolności, zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym;
- „*przemoc domowa*” oznacza wszelkie akty fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej przemocy występujące w rodzinie lub gospodarstwie domowym lub pomiędzy byłymi lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy też nie;
- „*płeć społeczno-kulturowa*” oznacza społecznie skonstruowane role, zachowania, działania i atrybuty, które dane społeczeństwo uznaje za odpowiednie dla kobiet lub mężczyzn;
- „*przemoc wobec kobiet ze względu na płeć*” oznacza przemoc skierowaną przeciwko kobiecie ze względu na jej płeć lub taką przemoc, która w szczególności dotyka kobiety.

Program Daphne

Program został przyjęty przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej w dniu 2 czerwca 2007 roku i jest kontynuacją działań Unii Europejskiej z zakresu walki z przemocą objętych w poprzednich latach programami Daphne oraz Daphne II. Projekt jest częścią programu „Prawa Podstawowe i Sprawiedliwość”. Program adresowany jest do dla wszystkich grup, które bezpośrednio lub pośrednio zajmują się zjawiskiem przemocy, a więc zarówno do ofiar przemocy i grup nią zagrożonych, jak i do pozostałych pośrednich grup takich jak m.in. kadra nauczycielska i edukacyjna, policja, straż graniczna, pracownicy socjalni, władze lokalne i krajowe, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, organizacje pozarządowe, związki zawodowe, wspólnoty wyznaniowe itd.

Jednym z podstawowych elementów programu Daphne III jest wspieranie podmiotów realizujących cele programu w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz pomocy ofiarom m.in. poprzez:

- udzielanie dotacji operacyjnych - tzw. OPERATION GRANTS - dla organizacji pozarządowych (zgodnie z warunkami określonymi przez KE)
- udzielanie dotacji na konkretne projekty ponadnarodowe leżące w interesie UE – tzw. ACTION GRANTS - przedstawione przez podmioty z co najmniej dwóch państw członkowskich (m.in. przez organizacje pozarządowe, władze lokalne na właściwym poziomie, lokalne jednostki służb bezpieczeństwa i porządku publicznego, ośrodki naukowe i badawcze etc.).

Do najważniejszych celów Programu *„Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz ochrona ofiar i grup ryzyka – Daphne III”* należą m.in.:

- walka z wszelkimi formami przemocy (fizycznej, seksualnej i psychicznej) wobec dzieci, młodzieży i kobiet (w tym m.in.: zapobieganie i zwalczanie wykorzystywania seksualnego, przemocy domowej, przemocy w szkole)
- zapewnienie wsparcia ofiarom przemocy i grupom ryzyka.

2.3. PRAWO POLSKIE WOBEC PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

Obowiązujące w Polsce akty prawne:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2014-2020,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta",
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy domowej, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

W prawie polskim w sposób szczególny problematykę przemocy domowej regulują dwa podstawowe akty prawne: **Kodeks Karny** oraz **Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej** uchwalona 29 lipca 2005 roku.

Kodeks Karny

W świetle polskiego prawa karnego przemoc domowa stanowi przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności o czym mówi **art.207**:

§1. *Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.*

§2. *Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.*

§3. *Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.*

Przemoc fizyczna to wszelkie działania skierowane przeciw zdrowiu lub życiu ofiary, którą jest osoba najbliższa pozostająca w stałej lub czasowej zależności od sprawcy albo osoba małoletnia (czyli taka, która nie ukończyła 18 roku życia) lub nieporadna ze względu na swój stan psychiczny lub fizyczny o czym mówi **§1** cytowanego wyżej artykułu. Jeżeli sprawca działa szczególnie okrutnie, za popełniony czyn grozi mu wyższy wymiar kary - od roku do 10 lat pozbawienia wolności (**§2**). Jeżeli natomiast w wyniku popełnienia przez sprawcę czynów określonych w §1 lub 2 pokrzywdzony podejmie próbę samobójczą, sankcja wynosi od 2 do 12 lat pozbawienia wolności. Fizyczna przemoc to także przemoc seksualna polegająca na wymuszaniu współżycia czy takich jego form, które nie są akceptowane przez ofiarę. Jeżeli sprawca dopuszcza się gwałtu, który także w małżeństwie jest przestępstwem, może odpowiadać na podstawie art.197 kodeksu karnego:

Art. 197.

§1. *Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.*

§2. *Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.*

§3. *Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia określonego w § 1 lub 2, działając ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z inną osobą, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.*

Znęcanie się psychiczne to wszelkie działania charakteryzujące się poniżaniem, wzbudzaniem poczucia zagrożenia a także przemoc ekonomiczna wyrażająca się niezaspokojeniem potrzeb materialnych, uniemożliwianiem podjęcia pracy czy pozbawianiem dochodów.

Do zaistnienia przestępstwa wystarczy dopuszczenie się przez sprawcę jednego rodzaju przemocy: fizycznej lub psychicznej. Ponieważ art.207 mówi o znęcaniu się nad osobą najbliższą warto wiedzieć kogo za taką można uznać. Kwestię tę reguluje art. 115 §11 kodeksu karnego: osobą najbliższą jest małżonek, wstępny (rodzice, dziadkowie), zstępny (dzieci, wnuki), rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia (przysposobiony i przysposabiający) oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu (partner w związku nieformalnym).

Inne przepisy kodeksu karnego znajdujące zastosowanie w przypadku zaistnienia przemocy domowej:

art. 191.

§1 *Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbą bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia - podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.*

W tym miejscu być może warto wyjaśnić czym jest z prawnego punktu widzenia pojęcie **groźby bezprawnej**. Jest nią zagrożenie innej osobie

popęlnieniem przestępstwa na szkodę jej samej lub osoby jej najbliższej, groźba spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci tej osoby lub osoby jej najbliższej, przy czym groźba ta wywołuje w zagrożonym realną obawę jej spełnienia:

Art. 190.

§1. *Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.*

§2. *Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.*

Art. 115.

§12. *Groźbą bezprawną jest zarówno groźba, o której mowa w art. 190, jak i groźba spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego osoby najbliższej; nie stanowi groźby zapowiedź spowodowania postępowania karnego, jeżeli ma ona jedynie na celu ochronę prawa naruszonego przestępstwem.*

Art. 209.

§1 k.k. *Kto uporczywie uchyla się od wykonywania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych - podlega karze pozbawienia wolności do lat 2*

Art. 210.

§1. *Kto wbrew obowiązkowi troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny osobę tę porzuca, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.*

§2. *Jeżeli następstwem czynu jest śmierć osoby określonej w § 1, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.*

Istnienie zjawiska przemocy domowej, jego skala i zasięg są poważnymi problemami społecznymi. W praktyce społecznej i prawnej dotychczasowe zapisy zawarte w Kodeksie Karnym okazały się niewystarczające. By

zwiększyć skuteczność działań wobec sprawców przemocy a także w celu zapobiegania samemu zjawisku uchwalona została **w lipcu 2005 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.**

Niezwykle ważnym i wymagającym regulacji problemem był zakaz zbliżania się sprawcy do pokrzywdzonego oraz nakaz opuszczenia miejsca wspólnego zamieszkania z pokrzywdzonym, co znalazło swoje odzwierciedlenie w przepisach **ustawy.**

Art. 13 w/w ustawy stanowi, że sąd umarzając warunkowo postępowanie karne albo zawieszając wykonanie kary wobec sprawcy przestępstwa popełnionego z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej, określa sposób kontaktu skazanego z pokrzywdzonym lub w określonych okolicznościach może zakazać zbliżania się skazanego do pokrzywdzonego. Natomiast art. 14 daje sądowi możliwość zastosowania, zamiast tymczasowego aresztowania dozoru Policji pod warunkiem, że oskarżony o przestępstwo, o którym mówi art.13 opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym w terminie wyznaczonym przez sąd, określając jednocześnie swoje miejsce pobytu.

Art.3 ustawy określa też formy pomocy z jakich może skorzystać osoba dotknięta przemocą domową :

Osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;

5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;

6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

1a. Osobie doznającej przemocy domowej udziela się informacji o dostępnych formach wsparcia wymienionych w ust. 1.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, uwzględniając przydatność zaświadczenia dla ochrony prawnej osoby doznającej przemocy domowej.

Ustawa określa działania korekcyjno-edukacyjne jakie stosuje się wobec osób stosujących przemoc. Celem strategicznym oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową jest ograniczenie problemu przemocy domowej.

Do osiągnięcia tego celu przyczynią się działania realizowane w ramach następujących celów operacyjnych:

- podniesienie poziomu wiedzy osób stosujących przemoc na temat przemocy domowej
- rozwój świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich
- rozwój umiejętności samokontroli oraz rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy
- zmiana postaw wobec przemocy domowej
- rozwój form pracy z osobą stosującą przemoc
- podniesienie poziomu jakości skutecznej pomocy udzielanej osobom stosującym przemoc i rodzinom dotkniętym przemocą
- zmniejszenie liczby osób stosujących przemoc

Zakładane rezultaty pracy z osobami stosującymi przemoc to:

- zwiększenie poziomu wiedzy sprawców na temat przemocy
- wzrost świadomości stosowanych zachowań przemocowych

- wzrost liczby osób stosujących przemoc potrafiących kontrolować swoje agresywne zachowania oraz rozwiązywać konflikty bez użycia przemocy
- zmniejszenie społecznej tolerancji dla przemocy domowej
- prowadzenie grup korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc
- prowadzenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.
- wzrost liczby specjalistów przygotowanych do realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych
- mniejsza liczba osób stosujących przemoc

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

3.1. POZIOM OGÓLNOPOLSKI

Z danych CBOS zgromadzonych w trakcie badania „*Przemoc i konflikty w domu*”, przeprowadzonego w kwietniu 2019 roku na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski (N=968), wynika iż:

- 8% dorosłych Polaków spotkało się z aktami przemocy w domu; kobiety trzykrotnie częściej niż mężczyźni byli ofiarami przemocy w domu;
- co 11 respondent (9%) przyznał, iż przynajmniej raz został uderzony przez współmałżonka (partnera/kę) podczas kłótni; około połowy osób z tej grupy co najmniej kilkakrotnie padło ofiarą agresji; 14% badanych będących w stałym związku przyznało, że zdarzyło im się uderzyć partnera/partnerkę; kobiety nieznacznie częściej niż mężczyźni przyznają, że zdarzyło im się uderzyć partnera; przemoc w związkach małżeńskich lub partnerskich jest zwykle obustronna, dwie trzecie spośród tych, którym zdarzyło się być ofiarą, przyznaje się do aktów agresji;
- do doświadczania w domu przemocy psychicznej w postaci wyzwisk, krzyków i agresji słownej przyznało się 16% badanych, 6% respondentów przyznało, iż zdarzało się im być poniżanym lub wyśmiewanym, natomiast 7% badanych doświadczyło ze strony partnera gróźb lub szantażu;

- 74% badanych zadeklarowało, że w ich domach zdarzają się kłótnie i awantury; większość z tej grupy podkreśla jednak sporadyczność tego typu zdarzeń, jedynie 14% respondentów kłóci się kilka razy w miesiącu bądź częściej;
- najczęstszą przyczyną kłótni jest życie codzienne i obowiązki domowe (29%), dalej znalazły się sprawy błahe, drobnostki (15%), odmienne poglądy i różnice zdań (11%), oraz stosunek do dzieci i ich wychowania (8%).

Bardziej wiarygodnych danych, obrazujących skalę zjawiska, niż badanie opinii publicznej dostarczają statystyki policyjne. Z danych Komendy Głównej Policji wynika, iż w 2019 roku przeprowadzono 74 313 interwencji dotyczących przemocy domowej. Odnotowano 88 032 ofiar przemocy domowej, wśród których najliczniejszą grupę stanowiły kobiety – 65 195 osób. Ofiarami były także dzieci do lat 13 – 12 161, a także mężczyźni – 10 676. Spośród 74 313 około 95% stanowili mężczyźni, ponad 4% kobiety i 0,2% nieletni. Blisko 60% (40 435) sprawców w chwili stosowania przemocy znajdowało się pod wpływem alkoholu.

3.2. PRZEMOC DOMOWA W POWIECIE MYŚLENICKIM

Problem przemocy domowej w Powiecie Myślenickim rozwiązywany był na bieżąco od lat przez funkcjonujące na jego terenie instytucje: Policję, Służbę Zdrowia, Placówki Edukacyjne. Jednak działania tych służb były niejako okazjonalne i wynikały z konieczności rozwiązania bieżącej sytuacji, a nie systemowych oddziaływań. Od roku 2008 Powiat przystąpił do Małopolskiej Koalicji na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Podjęto szereg działań profilaktycznych, a także skupiono gminy wokół w/w problematyki. Od roku 2008 Powiat prowadzi także statystyki za pomocą działającego od roku 2012 w strukturach PCPR, a obecnie samodzielnej jednostki, Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa, dotyczące problematyki przemocy domowej. Statystyki te dają obraz analizowanego problemu, pokazują również jak kształtuje się świadomość społeczna dotycząca przemocy domowej.

Istotnym jest, że w roku 2008 przemoc domowa stanowiła 57,4 % podejmowanych przypadków przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa, jednak już w latach następnych współczynnik ten kształtował się na następującym poziomie:

- 2020 – 4,75%
- 2021 – 1,35%
- 2022 – 2,36%

Dane liczbowe wskazują więc, że po podjęciu systemowych działań w obszarze problematyki przemocy domowej nastąpił gwałtowny wzrost rozpoznawanych przypadków po to, by stopniowo liczba ta spadała utrzymując się na stabilnym poziomie około 20 %. Gwałtowny wzrost, a następnie spadek liczby osób doświadczających przemocy domowej pozwala sądzić, że podejmowane działania interwencyjne i profilaktyczne przynoszą pożądane efekty. Powiat Myślenicki podjął bowiem od momentu przystąpienia do Małopolskiej koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy szereg działań mających na celu zminimalizowanie zjawiska przemocy. Koordynatorem tych działań był od początku działający przy PCPR w Myślenicach OIKiP, który od 2013 roku jest samodzielną jednostką samorządową.

Z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach ściśle współpracują inne służby: pracownicy Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, Oświaty, Służby Zdrowia a także Policji.

W latach 2017-2019 Policja w Powiecie Myślenickim odnotowała 1950 interwencji domowych. W 324 przypadkach interweniowano w związku z występowaniem przemocy domowej (liczba ta została ustalona na podstawie liczby wypełnionych przez funkcjonariuszy Policji KPP w Myślenicach formularzy Niebieskiej Karty – dotyczącej zjawiska przemocy domowej). Odnotowano 281 pokrzywdzonych kobiet, 42 mężczyzn oraz 7 małoletnich. Szacując skalę zjawiska przemocy domowej, warto przyjrzeć się jak wygląda nasilenie tego problemu na terenie Powiatu. Dane Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach obrazują przestrzenny rozkład i zróżnicowanie przemocy domowej. Pokazują także, jak wyglądały one na przestrzeni ostatnich 3 lat:

Tabela nr 1 Liczba osób korzystających ze wsparcia OIKiP w Myślenicach w roku 2020
z wyszczególnieniem Ofiar Przemocy w podziale na gminy:

GMINA	Liczba osób przyjętych w OIKiP ogółem:	W tym ofiar przemocy:	Wskaźnik procentowy ofiar przemocy w stosunku do ogółu przyjętych
DOBCZYCE	31	11	35,48
MYŚLENICE	109	15	13,76
SUŁKOWICE	19	6	31,58
LUBIEŃ	14	0	0,00
PCIM	16	6	37,50
RACIECHOWICE	14	3	21,43
WIŚNIOWA	13	1	7,69
SIEPRAW	10	1	10,00
TOKARNIA	16	3	18,75
Inne	52	8	15,38
Razem:	294	54	18,37

Tabela nr 2 Liczba osób korzystających ze wsparcia OIKiP w Myślenicach w roku 2021
z wyszczególnieniem Ofiar Przemocy w podziale na gminy:

GMINA	Liczba osób przyjętych w OIKiP ogółem:	W tym ofiar przemocy:	Wskaźnik procentowy ofiar przemocy w stosunku do ogółu przyjętych
DOBCZYCE	46	11	23,91
MYŚLENICE	161	24	14,91
SUŁKOWICE	29	5	17,24
LUBIEŃ	15	2	13,33
PCIM	25	2	8,00
RACIECHOWICE	12	1	8,33
WIŚNIOWA	37	4	10,81
SIEPRAW	28	9	32,14
TOKARNIA	19	2	10,53
Inne	47	4	8,51
Razem:	419	64	15,27

Tabela nr 3 Liczba osób korzystających ze wsparcia OIKiP w Myślenicach w roku 2022 z wyszczególnieniem Ofiar Przemocy w podziale na gminy:

GMINA	Liczba osób przyjętych w OIKiP ogółem:	W tym ofiar przemocy:	Wskaźnik procentowy ofiar przemocy w stosunku do ogółu przyjętych
DOBCZYCE	56	7	12,50
MYŚLENICE	210	21	10,00
SULKOWICE	48	4	8,33
LUBIEŃ	25	3	12,00
PCIM	18	3	16,67
RACIECHOWICE	9	1	11,11
WIŚNIOWA	22	4	18,18
SIEPRAW	18	3	16,67
TOKARNIA	26	4	15,38
Inne	40	4	10,00
Uchodźca	35	0	0,00
Razem:	507	54	10,65

* - źródło OIKiP w Myślenicach

Powyższe tabele przedstawiają rozkład oddziaływań interwencyjnych dotyczących przemocy domowej w gminach Powiatu Myślenickiego.

Dokonując analizy przeciwdziałania przemocy domowej w ciągu ostatnich trzech lat (tj. 2020-2022), można zauważyć, iż ich liczba utrzymuje się na stabilnym około 20% poziomie. Niewątpliwie taki stan rzeczy może cieszyć, bo przecież dane z lat wcześniejszych przekraczały granicę 50%, jednak winny one stanowić motywację i wyzwanie do jeszcze lepszej i bardziej profesjonalnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Dokonania ostatnich lat pokazują bowiem, że realizacja spójnych działań przyczynia się do wzrostu świadomości społecznej, a co z tym idzie do zmniejszenia zjawiska przemocy domowej. Warto więc przyrzeć się realizowanym w ostatnich latach projektom kształtującym postawy społeczne w obszarze analizowanego problemu:

Programy profilaktyczne dla osób doświadczających przemocy domowej

W latach poprzednich w powiecie myślenickim realizowany był projekt profilaktyczny pn : „Prometeusz - Nadzieja, Pomoc, Zmiana”. stanowił on odpowiedź na zdiagnozowane problemy przemocy domowej. Obecnie realizowane programy profilaktyczne stanowią jego kontynuację. Składają się z trzech grup działań skorelowanych z poszczególnymi problemami.

1. Pierwszą grupę stanowią szkolenia dedykowane poszczególnym grupom zawodowym (funkcyjnym) mające na celu zwiększenie świadomości społecznej tych grup w zakresie zagrożeń płynących z przemocy domowej. Pracownicy tych grup (np. nauczyciele, służba zdrowia etc.)potrzebują wiedzy pozwalającej na trafne rozpoznanie objawów przemocy domowej, a następnie na przekazanie ofiarom tej przemocy informacji o możliwych do uzyskania mechanizmach wsparcia.

2. Druga grupa to działania ukierunkowane na młodzież pochodzącą z rodzin, w których występuje zjawisko przemocy (choć to niekoniecznie ona jest jej obiektem). Młodzież taka potrzebuje z jednej strony pomocy terapeutycznej w radzeniu sobie z negatywnymi emocjami, z drugiej - wymaga ukazania i wyćwiczenia pozbawionych przemocy sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Jako narzędzie oddziaływania wybrano warsztaty filmowe stanowiące interesujące doświadczenie dla młodych ludzi, a jednocześnie wymuszające wyrobienie zdolności pracy w grupie. Pomysł na posłużenie się warsztatami filmowymi był efektem pozytywnej oceny Akademii Filmowej realizowanej w ramach programu „Fenix - na skrzydłach aktywności”.

3. W ramach trzeciej grupy działań funkcjonuje internetowa platforma. <http://interwencjamyslenicki.pl/> profil Ośrodka na portalu Facebook, służący zwiększeniu świadomości społecznej na temat przemocy domowej. Portal umożliwia również zapoznanie się z kadrą Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa.

Zasadniczym celem realizacji programów profilaktycznych jest podjęcie i realizacja kompleksowych działań, dzięki którym nastąpi poprawa sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.

Program Korekcyjno - Edukacyjny

Program Korekcyjno - Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową prowadzony jest w Powiecie Myślenickim od roku 2008. Daje możliwość pracy z osobami, które stosują przemoc, w celu zmiany ich zachowań i postaw.

W czasie programu uczestnicy pracują nad samokontrolą agresywnych zachowań, umiejętnościami budowania partnerskich relacji w rodzinie, umiejętnościami porozumiewania się bez przemocy. Działania tego typu są stosunkowo nowym narzędziem pracy w celu powstrzymania i przeciwdziałania przemocy domowej. Dotychczas były realizowane głównie w zakładach karnych.

Priorytetowym ich celem jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy, a także:

1. Uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec członków rodziny:

- a) uświadomienie sprawcy, czym jest przemoc,
- b) rozpoznanie przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- c) opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy.

2. Nauka umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez użycia agresji i konstruktywnego wyrażania uczuć.

3. Uświadamianie pozytywnych postaw rodzicielskich oraz nabycie umiejętności utrzymania dyscypliny bez przemocy jako alternatywy dla agresywnego karania.

4. Nabycie umiejętności pozytywnego rozwiązywania problemów małżeńskich i partnerskich.

5. Promowanie zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji w rodzinie

i lokalnym środowisku.

Etapy realizacji:

1. Rekrutacja

Każda z osób zgłaszających się do programu odbywa dwa spotkania rekrutacyjno – motywacyjne. Przeprowadzone zostają wywiady nt. sytuacji rodzinnej oraz sytuacji przemocy. Uczestnicy są powiadamiani o celach pracy grupowej i motywowani do pracy nad własnym zachowaniem.

2. Sesje grupowe

Odbywa się 15 czterogodzinnych sesji warsztatowych, w czasie których uczestnicy programu Kor-Ed uczestniczą w aktywnych zajęciach, ćwiczeniach, wykładach i pogadankach na temat zjawiska przemocy domowej.

3. Sesje indywidualne

Są to działania wspomagające do sesji grupowych, mające na celu bieżącą ocenę postępów uczestników oraz motywowanie ich do dalszej pracy. Podczas sesji indywidualnych porusza się również tematy osobiste, które nie mogą być podjęte na grupie.

Ponadto w Powiecie Myślenickim są realizowane programy psychologiczno-terapeutyczne. Jest to forma pracy terapeutycznej w ramach spotkań indywidualnych. Rok rocznie sześć osób, które ukończyły podstawowy program korekcyjno-edukacyjny, mają możliwość dalszej pracy nad sobą.

3.3 BADANIA POWIATU MYŚLENICKIEGO Z ZAKRESU PRZEMOCY DOMOWEJ - OPINIE PROFESJONALISTÓW

W celu dokonania pełnej diagnozy Powiatu Myślenickiego pod względem występowania zachowań przemocowych, wśród pracowników instytucji mających na co dzień styczność z ww. zjawiskiem w miesiącach czerwcu i lipcu 2020 r. przeprowadzono ankietę. W badaniu wzięło udział 25 osób - przedstawicieli instytucji takich jak: Ośrodki Pomocy Społecznej, Oświaty, Policji, Straży Pożarnej i Urzędu Gminy, znajdujących się na terenie Powiatu Myślenickiego.

Jedno z zadanych pytań dotyczyło oceny przez przedstawicieli poszczególnych instytucji czy przemoc stanowi duży problem społeczny. Odpowiedzi przedstawiono w Tabeli nr 4:

zdecydowanie nie	raczej nie	raczej tak	zdecydowanie tak
-	24%	52%	24%

Kolejne pytanie brzmiało czy często spotyka się Pan/i z problemem przemocy domowej podczas wykonywania obowiązków zawodowych. Uzyskane odpowiedzi zamieszczono w Tabeli nr 5:

zdecydowanie nie	raczej nie	raczej tak	zdecydowanie tak
4%	36%	44%	16%

Zapytano także, czy duży odsetek osób zgłaszających problem przemocy domowej uzyskał wsparcie w reprezentowanej przez osobę badaną instytucji. Na powyższe pytanie odpowiedzi przedstawiono w Tabeli nr 6:

zdecydowanie nie	raczej nie	raczej tak	zdecydowanie tak
-	12%	64%	24%

Wśród trudności w objęciu wsparciem osób doświadczających przemocy domowej najczęściej wymienia się brak chęci współpracy ze strony rodzin, których dotyczy ww. problem.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące stosowanych metod w pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy domowej najczęściej wymienianą metodą, podstawową dla wszystkich badanych placówek, jest rozmowa. Przedstawiciele Opieki Społecznej w swej pracy stosują także metody wspierające, edukacyjne, motywujące, poradnictwo, kierowanie do poszczególnych specjalistów, a także współpracę między instytucjonalną w postaci tworzenia Grup Roboczych, bądź Zespołów Interdyscyplinarnych. Przedstawiciele Policji w swej pracy wykorzystują obowiązujące przepisy prawne. Wśród stosowanych metod pojawiły się także procedura Niebieskiej Karty, monitorowanie sytuacji oraz interwencje w środowisku osoby pokrzywdzonej.

Badani profesjonaliści odpowiadali także na pytania dotyczące ich merytorycznego przygotowania do pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy domowej. Prawie wszyscy respondenci dobrze oceniają swój poziom wiedzy dotyczącej omawianego zjawiska oraz umiejętność rozpoznawania ofiar przemocy. Przedstawiciele instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy dobrze oceniają swój poziom wiedzy dotyczącej możliwości uzyskania wsparcia dla osób z rodzin dotkniętych powyższym problemem. Prawie wszyscy deklarują, iż potrafiliby udzielić ofiarom przemocy konkretnych wskazówek dot. możliwych do podjęcia działań w celu uzyskania wsparcia.

Zdecydowana większość ankietowanych specjalistów dobrze ocenia skuteczność działań podejmowanych przez reprezentowaną przez siebie instytucję w pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy domowej. Znaczna część osób badanych (48%) uznała dokonanie takiej oceny za trudne.

Jedno z pytań zawartych w ankiecie dotyczyło propozycji działań, które według respondenta należy podjąć, aby **poprawić skuteczność**

rozwiązywania problemów dotyczących osób doświadczających przemocy domowej. Uzyskano następujące odpowiedzi:

- większa ilość kampanii społecznych, materiałów i działań informacyjnych dot. profilaktyki przemocy domowej oraz możliwych sposobów reagowania,
- organizacja szkoleń interdyscyplinarnych dla pracowników instytucji mających styczność ze zjawiskiem przemocy domowej, podniesienie kwalifikacji w obrębie metod diagnozy oraz udzielania wsparcia w pracy z ofiarami przemocy,
- zaostrzenie przepisów (m.in. dot. izolacji sprawcy od ofiary),
- poprawa współpracy między instytucjami,
- większa dostępność wsparcia psychologicznego dla ofiar,
- większa dostępność mieszkań dla ofiar przemocy,
- większe możliwości uzyskania pomocy finansowej dla ofiar przemocy,
- tworzenie grup wsparcia,
- usprawnienie działań instytucjonalnych.

Ponadto przedstawiciele Policji zwrócili uwagę, iż w związku z problemem częstego nadużywania procedury Niebieskiej Karty należałoby zaostrzyć dotyczące jej przepisy.

Specjalistów biorących udział w badaniu zapytano czy dobrze oceniają współpracę między instytucjami, które zajmują się pomocą osobom dotkniętym problemem przemocy domowej. Zdecydowana większość osób, które brały udział w badaniu, jest zadowolona ze współpracy.

Respondenci byli proszeni także o wymienienie instytucji, z którymi najczęściej współpracują w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Pracownicy Pomocy Społecznej wskazali na Policję, OIKiP, Sąd, psychologów, kuratorów zawodowych i społecznych, prawników, placówki oświatowe, GKRPA, służbę zdrowia, prokuraturę oraz PCPR.

Przedstawiciele Oświaty wymienili OPS, Policję, oraz Poradnię P-P.

Funkcjonariusze Policji najczęściej współpracują z OPS, OIKiP oraz GKRPA.

Funkcjonariusze Straży Pożarnej wskazali na współpracę z OIKiP.

Przedstawiciele Urzędu Gminy najczęściej kontaktują się z GKRPA, kuratorami, Policją, OPS, placówkami oświaty oraz Sądem.

Respondentów zapytano również o ich oczekiwania dotyczące działań podejmowanych w celu przeciwdziałania przemocy domowej, a także pomocy rodzinom dotkniętym tym problemem. Zgłoszono następujące propozycje:

- zwiększenie ilości szkoleń dla pracowników instytucji mających w swojej działalności styczność ze zjawiskiem przemocy domowej,
- działania edukacyjne wśród pracowników służb pomocowych dotyczących diagnozy, profilaktyki oraz metod pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy,
- zacieśnienie współpracy międzyinstytucjonalnej,
- rozwój współpracy na rzecz przeciwdziałania przemocy,
- zaostrzenie przepisów prawa,
- umożliwienie natychmiastowej izolacji sprawcy od ofiary,
- możliwość natychmiastowej reakcji,
- ograniczenie biurokracji,
- usprawnienie procedur,
- zaostrzenie kar dla sprawców,
- szybsze działanie poszczególnych instytucji,
- większa dostępność mieszkań socjalnych dla ofiar przemocy,
- monitorowanie środowiska dotkniętego problemem przemocy domowej,
- zwiększenie ilości programów profilaktycznych, także wśród dzieci i młodzieży,
- utworzenie ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej,
- większy udział specjalistów w zespołach interdyscyplinarnych.

3.4. REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

3.4.1. Zadania instytucji państwowych i organizacji pozarządowych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej

Policja

Do podstawowych zadań policji należy m. in:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem to:

- interwencja;
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka służbowa);
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa;
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy;
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zapewnienia doraźnego bezpieczeństwa;
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie – numery identyfikacyjne policjantów, nazwa i siedziba jednostki;

- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy;
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie, mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioszek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo;
- wyjaśnienia okoliczności czynu;
- zebrania i zabezpieczenia dowodów;
- ujęcia sprawcy.

W uzasadnionym przypadku prokurator może zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego, opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym lub wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego o zastosowanie wobec niego tymczasowego aresztowania.

Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego;
- zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć;
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania;
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy;
- bezpłatne wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach;
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach przeprowadzenia badania, oraz o możliwości uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o doznanych obrażeniach na potrzeby wykonania obdukcji sądowej;
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb działających w systemie wsparcia dla osób doświadczających przemocy;
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ciężkiego uszkodzenia ciała lub wykorzystania seksualnego powiadomienie organów ścigania.

Organizacje pozarządowe

Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie, w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Organizacje pozarządowe są to głównie stowarzyszenia, fundacje i kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej funkcjonują: telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hostele, świetlice dla dzieci. W ramach swojej działalności oferują, m. in.:

- pomoc psychologiczną, w grupie i w kontakcie indywidualnym;
- pomoc prawną, w tym pisanie pism do organów ścigania i sądów;
- pomoc socjalną;
- grupy wsparcia;

- grupy samopomocowe;
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci;
- udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych;
- udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy np. przy gminnej komisji czy ośrodku pomocy społecznej;
- udział w interwencjach;
- pilotowanie przypadków;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

Współpraca służb i instytucji:

Ofiary przemocy domowej potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia. Niezmiernie istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie tworzenie koalicji lokalnych. Czynniki sprzyjające podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy domowej świadczonej przez różne służby to:

- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych składających się z przedstawicieli różnych instytucji, np. policjanta, pracownika socjalnego, lekarza, pedagoga;
- znajomość miejsc, osób, możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom;
- konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji;
- podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zjawiska przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy;
- odpowiednia dokumentacja poszczególnych przypadków, form udzielania pomocy i efektów.

Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, mają obowiązek niezwłocznego zawiadomienia o tym policji lub prokuratora. Także osoby będące świadkami przemocy domowej powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

3.4.2 Działalność powiatów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy domowej;
- 2) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

3.4.3 Działalność gmin w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Do zadań własnych Gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy :

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Jego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez

przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy domowej. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, a także może być konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby (Niebieska karta – załącznik do wywiadu);
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy;
- monitoruje efekty podjętych działań;
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych;
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc;
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy;
- w uzasadnionych przypadkach: udziela pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych; udziela pomocy rzeczowej np. przekazanie odzieży, żywności; udziela zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się;
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;

- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach;
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania;
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci;
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania dziecka (w takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego) lub bezpośrednio do sądu rejonowego, wydział rodzinny i nieletnich, właściwego ze względu na miejsce dokonania odebrania dziecka. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane. W przypadku stwierdzenia

bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka sąd zawiadamia o tym przełożonych osób, które dokonały odebrania.

IV. PRIORYTETOWE POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ

WSTĘPNE ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej:

- a) Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
- b) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy.
- c) Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- d) Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
- e) Zrozumienie reakcji ofiary.
- f) Podstawowym celem jest zatrzymanie przemocy.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej to zespół instytucji w środowisku lokalnym działających na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

2. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej:

- a) zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy domowej wraz z potencjałem organizacyjnym;
- b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;
- c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia;
- d) zespoły interdyscyplinarne o znaczeniu strategicznym i zadaniowym;
- e) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu, mapa zasobów i potrzeb;
- f) niniejszy Program.

3. Główne cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej:

- a) Ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej;
- b) Podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;
- c) Rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;

- d) Integracja działań instytucji wobec problemu przemocy domowej;
- e) Rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy;
- f) Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej.

ZASOBY POWIATU MYŚLENICKIEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Zasoby instytucjonalne POWIATU:

- a) Komenda Powiatowa Policji
- b) Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa
- c) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- d) Miejskie/Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
- e) Sąd Rejonowy
- f) Prokuratura Rejonowa
- g) Placówki oświatowe
- h) Placówki ochrony zdrowia
- i) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- j) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- k) Pełnomocnicy ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- l) Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
a) Współpraca z innymi jednostkami b) Powstanie zespołów interdyscyplinarnych c) Zespół OIKiP-zaangażowanie, superwizje d) Specjaliści w gminnych w punktach konsultacyjnych e) Dobra komunikacja f) Rosnąca świadomość społeczna w/s przemocy g) Widoczna zmiana zachowań klientów h) Wspólna praca nad nowym programem przeciwdziałania przemocy i) Oferty kompleksowej pomocy j) Stworzenie i realizacja programów profilaktycznych: Prometeusz – Nadzieja Pomoc Zmiana k) Realizacja Programu Korekcyjno-Edukacyjnego l) Rosnąca ilość zasobów prawnych m) Szybkość w reagowaniu na przemoc n) Satysfakcja z pracy o) Profilaktyka dla rodziców p) Profesjonalna pomoc – wsparcie dla dzieci dotkniętych skutkami przemocy q) Działania informacyjne dla rodzin	a) Niskie nakłady finansowe i etatowe, ograniczające działania – brak stałego finansowania b) Niska profilaktyka przemocy w szkołach c) Odległe terminy leczenia z nakazu d) Brak dobrych uregulowań prawnych e) Nieadekwatne wynagrodzenia pracowników f) Niewielka ilość osób kierowanych przez Sady na program korekcyjno-edukacyjny g) Biurokracja h) Podważanie kompetencji między instytucjami i) Możliwość wycofania się z zeznań pokrzywdzonego i świadka j) Brak reakcji otoczenia na przemoc k) Potrzeba ciągłego poprawiania skuteczności

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy –
 - a) Tworzenie Sieci Wsparcia Społecznego na terenie Powiatu - skutecznej współpracy służb pomocowych.
2. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy domowej.
 - a) Projekty i programy umożliwiające skuteczną pomoc osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc domową.
3. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej –
4. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania profilaktyczne,
 - c) działania informacyjne.
5. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
 - a) Doksztalcanie
 - b) Superwizja

V. CELE PROGRAMU

Zadania zaplanowane do realizacji w ramach programu mają z jednej strony charakter profilaktyczny, prewencyjny, natomiast z drugiej służą zwalczaniu problemu i jego negatywnych konsekwencji.

Wszystkie zadania i działania przewidziane w programie służą bezpośredniemu osiągnięciu celów szczegółowych odnoszących się do postaw społecznych wobec zjawiska przemocy, dostępności bazy instytucjonalnej dla osób doświadczonych tym zjawiskiem, poziomu jakości udzielanej pomocy, form pomocy i wsparcia dla osób uwięzanych w przemoc oraz współpracy w zakresie zapobiegania i zwalczania przemocy.

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy domowej.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy domowej poprzez działania informacyjno – edukacyjne.
2. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy.
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy, celem podniesienia jakości świadczonych usług dla osób doświadczających przemocy.
4. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy domowej z uwzględnieniem interdyscyplinarności działań instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela nr 8

CEL NADRZĘDNY		
Przeciwdziałanie przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy domowej.		
CEL SZCZEGÓŁOWY		
1. Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy domowej poprzez działania informacyjno – edukacyjne		
ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY
1.1. Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy domowej i jej negatywnych skutków	• Ilość wydanych poradników i ulotek, • ilość artykułów w biuletynach i lokalnej prasie na temat działań w zakresie przemocy	• OIKiP Myślenice • Portal OIKiP • Lokalne media i prasa
1.2. Opracowanie i realizacja kampanii edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	• Liczba przeprowadzonych interwencji • Liczba osób uczestniczących w organizowanych kampaniach artykułów na temat	• OIKiP Myślenice • media lokalne, • jednostki samorządu terytorialnego, Policja, NGO
1.3. Rozwój form spędzania czasu wolnego sprzyjający wzmacnianiu więzi rodzinnych.	• Liczba festynów i happeningów rodzinnych • Liczba uczestniczących rodzin	• OIKiP Myślenice • media lokalne, jednostki samorządu terytorialnego, NGO
1.4. Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w szkołach z zakresu agresji i przemocy domowej	• Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych • Liczba szkół, w których przeprowadzone zostały prelekcje • Liczba uczniów uczestniczących w programach	• OIKiP Myślenice • Szkoły z terenu Powiatu Myślenickiego • Poradnie Psychologiczno Pedagogiczne z terenu Powiatu Myślenickiego

Tabela nr 9

CEL NADRZĘDNY		
Przeciwdziałanie przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy domowej.		
CEL SZCZEGÓŁOWY		
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy;		
ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY
2.1. Budowanie efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez stworzenie całodobowego wsparcia dla ofiar przemocy jak również współpracę z zespołami interdyscyplinarnymi funkcjonującymi na terenie Gmin Powiatu Myślenickiego.	• Liczba Ośrodków całodobowego wsparcia • Liczba zespołów interdyscyplinarnych • Liczba interwencji podejmowanych przez zespoły interdyscyplinarne • Liczba rodzin, którym udzielono pomocy	• OIKiP Myślenice • MOPS/GOPS • KPP Myślenice • Sąd Rejonowy • Prokuratura Rejonowa • Oświata • Służba Zdrowia
2.2. Opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy.	• Liczba programów • Liczba ofiar objętych działaniami programu	• OIKiP Myślenice
2.3. Tworzenie i rozwijanie grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej	• Liczba grup wsparcia dla dorosłych ofiar przemocy • Liczba grup wsparcia dla dzieci – ofiar przemocy • Liczba uczestników grup wsparcia	• OIKiP Myślenice
2.4. Prowadzenie telefonu interwencyjnego dla osób z problemem przemocy domowej	• Liczba osób korzystających z telefonu interwencyjnego	• OIKiP Myślenice
2.5. Opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	• Liczba grup korekcyjno-edukacyjnych • Liczba uczestników grup	• OIKiP Myślenice • Sąd Rejonowy Myślenice
2.6. Rozwój form poradnictwa dla osób uwikłanych w przemoc	• Liczba osób korzystających z poradnictwa • Liczba osób korzystających z poradnictwa rodzinnego • Liczba osób korzystających z poradnictwa prawnego	• OIKiP Myślenice

Tabela nr 10

CEL NADRZĘDNY		
Przeciwdziałanie przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy domowej.		
CEL SZCZEGÓŁOWY		
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy, celem podniesienia jakości świadczonych usług dla osób doświadczających przemocy		
ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY
3.1. Realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności specjalistów pracujących w obszarze pomocy rodzinie	• Liczba szkoleń i warsztatów dot. przemocy domowej • Liczba uczestników	• OIKiP Myślenice • Instytucje szkolące
3.2. Opracowywanie i upowszechnianie materiałów instruktażowych, procedur postępowania interwencyjnego wobec przemocy domowej dla wszystkich Zespołów Interdyscyplinarnych działających na terenie Powiatu Myślenickiego.	• Liczba opracowanych materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego	• OIKiP Myślenice • MOPS/GOPS
3.3. Wdrażanie innowacyjnych projektów na rzecz pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc oraz praca ze skutkami przemocy.	• Liczba innowacyjnych nowatorskich projektów • Liczba dorosłych ofiar objętych działaniami projektu • Liczba dzieci – ofiar przemocy będących beneficjentami projektu • Liczba sprawców uczestniczących w projekcie - Liczba rodzin dotkniętych przemocą objętych działaniami projektu	• OIKiP Myślenice

Tabela nr 11

CEL NADRZĘDNY		
Przeciwdziałanie przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy domowej.		
CEL SZCZEGÓŁOWY		
4. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy domowej z uwzględnieniem interdyscyplinarności działań instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej		
ZADANIA	WSKAŹNIKI	REALIZATORZY
4.1. Realizacja interdyscyplinarnych szkoleń dla przedstawicieli instytucji działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie	• Liczba zrealizowanych szkoleń interdyscyplinarnych • Liczba uczestników szkoleń	• OIKiP Myślenice • Instytucje szkolące
4.2. Organizacja konferencji i seminariów poświęconych zjawisku przemocy domowej w celu rozwoju wiedzy i wymiany doświadczeń	• Liczba zorganizowanych konferencji, seminariów, porad • Liczba uczestników	• OIKiP Myślenice
4.3. Uaktywnienie organizacji pozarządowych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	• Liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze zapobiegania i zwalczania przemocy domowej • Liczba projektów wdrażanych przez organizacje pozarządowe	• OIKiP Myślenice • NOG
4.4. Tworzenie pomocy wolontaryjnej na rzecz osób doświadczających przemocy.	• Liczba wolontariuszy	• OIKiP Myślenice • wolontariusze

VI. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, MONITOROWANIE I EWALUACJA ORAZ ZASADY FINANSOWANIA

Zakłada się, że Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2021 – 2026 będzie stanowił interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej na terenie Powiatu Myślenickiego, realizowaną przez wszystkie instytucje i organizacje działające w obszarze pomocy rodzinie i dziecku na terenie Powiatu. Ze względu na interdyscyplinarny charakter programu oraz szerokie spektrum celów i zadań cele programu realizowane będą w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania programu.

Działania skierowane do społeczności lokalnej, kadr specjalistycznych, ofiar i sprawców przemocy domowej będą miały charakter zarówno profilaktyczny (promowanie, propagowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy), edukacyjny (upowszechnianie wiedzy na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw, w tym braku akceptacji dla przemocy), pomocowy (specjalistyczne poradnictwo, działania terapeutyczne, korekcyjno-edukacyjne, informowanie o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy) wspierający (wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, rozwój instytucjonalny, współpraca i wymiana doświadczeń).

Program będzie koordynowany przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach. Program będzie monitorowany corocznie, w celu sprawdzenia czy zadania ujęte w programie są realizowane zgodnie z planem. Wnioski zostaną zawarte w przygotowywanym przez dyrektora OIKiP w corocznym sprawozdaniu. Corocznie też będzie aktualizowany plan działań w przedstawionym obszarze zgodny z bieżącą sytuacją.

Dla zbadania skuteczności programu, w trakcie jego realizacji oraz po jej zakończeniu przeprowadzona zostanie ewaluacja służąca ocenie celów, sposobów realizacji. Ewaluacja dostarczy również informacji o skuteczności

programu oraz ewentualnych potrzeb związanych ze wzmocnieniem oddziaływania programu, a także zmian priorytetowych kierunków działań.

Zakłada się, że niniejszy program będzie finansowany ze środków własnych Powiatu przeznaczonych na działalność i funkcjonowanie Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach oraz środków zewnętrznych, rezerw celowych Marszałka, Wojewody i Rządu RP jak również pozyskanych w drodze konkursowej.

SPIS TABEL

Tabela 1	29
Tabela 2	29
Tabela 3	30
Tabela 4	34
Tabela 5	34
Tabela 6	34
Tabela 7	49
Tabela 8	52
Tabela 9	53
Tabela 10	54
Tabela 11	55